Prijedlog Direktive o energetskim porezima

VIŠI POREZI ZA DIZELAŠE?

Protivnicima Europske unije uskoro bi se mogla pridružiti još jedna skupina građana: vlasnici vozila s pogonom na dizelsko gorivo. Naime, u skladu s nastojanjima Europske komisije za promjenama u načinu oporezivanja energetskih proizvoda i usluga u zemljama EU-a, objavljen je prijedlog Direktive o energetskim porezima. Prema tom prijedlogu, goriva za pogon motornih vozila te za sustave grijanja i pripreme potrošne tople vode u buduće bi se trebala oporezivati na osnovi njihove energetske vrijednosti i emisija ugljičnog dioksida koje uzrokuju. U skladu s time, može se očekivati da bi zbog toga dizel u većini zemalja EU-a 2020. godine trebao biti značajno skuplji.

Kako je energetska vrijednost dizelskog goriva veća nego benzina, prema objavljenim planovima Europske komisije, dizel bi se u zemljama Europske unije trebao više oporezivati, što istodobno znači da bi njegova konačna cijena trebala biti viša. Uz to, prema prijedlogu nove Direktive o energetskim porezima, na konačnu cijenu goriva, odnosno na iznos poreza koji tu cijenu u svim europskim zemljama uvelike određuju, velik će utjecaj imati i emisije ugljičnog dioksida koje su uzrokovane njegovim izgaranjem.

O spomenutom prijedlogu raspravljano je u lipnju prošle godine u Luxembourgu, na sastanku ministara zaduženih za financije i gospodarstvo zemalja EU-a. No, kako je za donošenje bilo kakvih europskih propisa kojima se utječe na poreznu politiku u članicama EU-a nužna suglasnost svih 27 članica, pri čemu svaka ima pravo veta, očito je da taj prijedlog neće tako lako biti usvojen. Uostalom, svoje protivljenje

takvim planovima izrazili su predstavnici Austrije, Belgije, Cipre, Danske, Francuske, Grčke, Irske, Luksemburga, Nizozemske i Njemačke. Dakako, najglasniji su bili predstavnici 'velikih', pri čemu je ponajviše isticano da će te mjere ionako najviše pogoditi 'male ljude', odnosno krajnje korisnike koji će pri svakom posjetu benzinskoj postaji mnogo više plaćati za utočeno gorivo. No, istaknuta je i bojazan da će i cjelokupan cestovni promet značajno poskupiti, što odmah znači poskupljenje svih roba koje se na taj način prevoze.

Dakako, radi se o temi koja bi mogla postati novi predmet spora u EU-u. Uostalom, njemačka savezna kancelarka Angela MERKEL (vjerojatno najznačajnija osoba na europskoj političkoj sceni) već je preko svojeg glasnogovornika poručila da je već ranije takve planove pokušala zaustaviti.

Možda upravo zato je moguće sporove u začetku pokušao smiriti europski povjerenik za poreze, carinsku uniju, audite i zaštitu od prijevara Algirdas ŠEMETA koji je naglasio da je cilj nove Direktive približiti najnižu stopu poreznog opterećenja za dizel drugim gorivima. No, pri tome je također istaknuo da uvođenje nove porezne stope ne mora nužno značiti povišenje cijene goriva na crpkama. Uostalom, već je procijenjeno da, ako bi se novi porezi odmah ugradili u porezne politike svih članica EU-a, to bi u samo 10 od 27 zemalja dovelo do povišenja cijene dizela.

Uz to, prema istim planovima, od 2020. godine uvelo bi se i oporezivanje emisija CO_2 i to po stopi 20 EUR/t. Cilj toga je, dakako, utjecati na smanjenje emisija, pri čemu se očekuje da bi se one primjenom takvih mjera mogle smanjiti za oko 92 milijuna t, odnosno za 2% na razini cijelog EU-a. No, EK smatra da bi uvođenje oporezivanja emisija imalo i ekonomsko opravdanje jer bi se, upravo zahvaljujući tome, bruto domaći proizvod na razini EU-a u razdoblju 2020. - 2030. godine mogao povećati za 0,21 - 0,27 postotnih bodova.

Ipak, ne treba promatrati samo ekonomsku ili ekološku pozadinu uvođenja novih poreza, već valja u obzir uzeti i politiku. Naime, poznata je činjenica da većina dizelskog goriva koji se troši u Europi potječe iz nafte koja se najvećim dijelom uvozi iz Rusije. Upravo je to još jedan cilj EK-a: novim porezom neizravno smanjiti ovisnost EU-a o uvozu energenata iz Rusije. U skladu s time, EK naglašava da bi taj porez ionako bio mnogo manji od sličnog poreza koji je prije nekog vremena postojao u upravo u Njemačkoj, koja se prijedlogu nove direktive danas najviše protivi. Isto tako, najavljeni su i dugi prijelazni rokovi kako bi se svi krajnji potrošači: od vlasnika vozila, do industrijskih i energetskih postrojenja mogli naviknuti na promjene.

Također valja napomenuti da EK ne može narediti povećanje poreza nijednoj članici EU-a, već samo može propisati najniže porezne stope koje se onda moraju ugraditi u poreznu politiku pojedine zemlje. Dakle, ako predložena najniža porezna stopa za dizel sada iznosi 0,33 EUR/l, to neće automatski značiti da bi konačni iznos poreza na cijenu dizela, primjerice, u Njemačkoj trebao iznositi 0,75 EUR/l!

Što će na kraju biti i hoće li proći takav ambiciozan prijedlog EK-a, u vrijeme kada EU potresaju gospodarski problemi. No, neki novi, 'europski' porezi na goriva za pogon vozila svakako će se prije ili kasnije uvesti, a u skladu s time, jedno je sigurno: dizelaši vjerojatno više neće biti toliko traženi kao što je to bilo ranije. ■

Izvornik: VDIN 26/2012